

VÄLIKYSYMYS 3/2013 vp

Kyproksen tukeminen osana euroalueen talouskriisiä

Eduskunnalle

Kypros on jo viides euromaa, joka hakee pelastuspakettia

Tätä ennen tämä sama näytelmä on nähty moneen kertaan: Kreikan ensimmäinen pelastuspaketti, Irlannin rahalähetys, Portugalin kautta maksetut Saksan ja Ranskan pankkien tuet, Kreikkaan lähetetty toinen pelastuspaketti, Espanjan koko pankkisektorin pönkittäminen sekä kreikkalaisten lainakorkojen leikkaaminen ja maksuaikojen pidentäminen. Nyt on vuorossa Kyproksen keinottelu ja finanssiteollisuuden villipillinen vedätys, jonka Kypros on tehnyt mahdolliseksi. On alettu pelastaa rahoja, joiden alkupe-
rä on hyvin kyseenalainen.

Edellä mainitut näytelmät ovat päättyneet aina samalla tavalla: suomalainen maksaa! Lisäksi olemme tukeneet veroina kerätyin varoin sekä valtion vakuuksin lainaohjelmia Islannissa, Latviassa, Romaniassa ja Unkarissa. Nämä kaikki edellä luetellut auttamistoimet eli bail outit, toisin sanoen tukipaketit, ovat sen Euroopan unionin, johon me liityimme vuonna 1995, omien sopimusten vastaisia — selkosuomeksi laittomia perusartikloiden, siis pykälien, 123 ja 125 mukaan.

Jotenkin vuoden 2010 jälkeen on hivuttamalla pystytty luomaan sellainen julkinen mielikuva, että meillä olisi laillinen pakko ja velvollisuus osallistua etelän pankkipelureiden holtittomaan rahankäyttöön Kataisen hallituksen käsi lippaan-innolla, suomalaisten veronmaksajien rahoilla ja Suomen valtion antamilla takauksilla. Samalla

tavalla yritetään nyt Kypros-paketin kohdalla luoda mielikuvaa, että nyt jos on saatu edes pieni sijoittajavastuu, meidän on ehdottomasti lähdettävä pelastamaan veroparatiisin rahanpesijoita. Näin ei todellakaan kuulu olla. Meillä suomalaisilla on kautta aikojen ollut se vakaumus, että rahan kanssa on oltava tarkka ja rahankäyttöön liittyviä lakeja noudatettava erityisen huolellisesti. Tästä syystä Suomi lienee maailman vähiten korruptoitunut maa.

Peruskysymys on edelleen se, miksi ihmeessä euromaat menivät pelastamaan toisia euromaita, kun se on omien sopimustemme vastaista. Miksi sähläämme tällaisessa mukana, ja joka kerran näytelmässä on sama juonikuvio; yönäytös viime tipassa, pakko on tässä ja nyt, muuten maa kaatuu, talous kaatuu tai vienti menee tunnissa tukkoon.

Talousvaikeuksissa olevien maiden ongelmien hoito ja lainoitus on jo pitkään ollut kansainvälisen valuuttarahasto IMF:n tehtävä: miksi euroalueen piti lähteä sen reviirille? Vastaus on yksinkertainen: IMF ei olisi ollut niin kiinnostunut siitä, mitä tarvittavat toimet esimerkiksi Kreikassa olisivat aiheuttaneet Ranskan ja Saksan pankkisektoreille, jotka olivat finanssikriisin jäljiltä erittäin heikossa kunnossa. Euroalueen mahtimaiden poliitikkoja kiinnostaa tietysti ainoastaan oma napa ja se, mitä tapahtuu oman maan pankkisektorille ja miten välttyä poliittisesti ja taloudellisesti erittäin ongelmalliselta pankkisektorin miljardituelta. Poliittisesti nähtiin helpommaksi puhua soopaa solidaarisuudes-

ta ja tukea omaa pankkisektoria mutkan kautta lainaamalla kriisimaille tarvittava summa, jotta ne voivat maksaa takaisin Saksan ja Ranskan pankeilta ottamansa lainat. Tällä politiikalla oli tietysti vielä se etu, että samalla saatiin höynäytettyä vastuunkantajiksi myös Suomen kaltaiset euromaat, joiden pankkisektoreilla ei ollut juuri saatavia kriisimaista.

Perustelut moraalikadolle

Kyproksen paketissa on monta seikkaa, jotka tekevät siitä moraalisesti, taloudellisesti ja poliittisesti vastuuttoman:

Tukipaketin summa on Kyproksen kansantalouteen verrattuna valtava. Suomalaisin verovaroin tuetaan nyt veroparatiisia, joka ei kerää omia verojaan. Tämän lisäksi pelastamme hyvin kyseenalaisia rahalähteitä ja tuemme rahanpesua.

Kypros on ollut eurossa viisi vuotta, ja sen pankit hukkasivat tuossa ajassa 100 prosenttia kansantaloudesta. Siis pistivät koko kansantalouden viidessä vuodessa sileäksi. Maan valtionvelka on nyt 89,7 prosenttia bruttokansantuotteesta, ja tukipaketin myötä summa vain kasvaa. Käytännössä Kyproksen mahdollisuudet maksaa velkansa takaisin ovat lähes olemattomat. Näin ollen maksuaikoja joudutaan myöhemmin pidentämään ja lopuksi antamaan lainoja anteeksi. Tuolloin nykyiset päättäjät ovat jo ihan muualla kantamassa vastuuta.

Yleensä puhumme maista, joihin kuuluu pankkijärjestelmä. Kyproksessa puhumme pankkijärjestelmästä, johon kuuluu maa. Kysymykseen siitä, miten pankit ovat voineet hävitä uskomattomia summia, on helppo vastata: Kyproksen pankkisektori on valtava ja pankkien taseet ovat 8–10-kertaiset maan talouteen verrattuna. Pankkien hieman yli 10 prosentin tappioista tulee saman tien 100-prosenttisia, kun ne kaadetaan veronmaksajan niskaan. Vastaus Kyproksen pankkisektorin paisumiseen puolestaan löytyy veroparatiisista ja rahanpesusta.

Kypros on jo pitkään tunnettu veroparatiisina, mutta todellinen kysyntä sen palveluille alkoi vuonna 2004, kun siitä tuli EU:n jäsen, ja vuonna 2008 maan liittyessä euroon. Paperiyhtiöiden

määrä yli kaksinkertaistui, ja vielä nopeammin kasvoivat pankkien taseet. Ei voi olla oikein, että jos omia veroja ei alhaisen veroasteen takia kerätä, EU:n mukaan rahat otetaan sieltä, missä veroja vielä maksetaan. Puheissa veroparatiiseille heristetään sormeja — teoissa rahalähetystä jo pakataan laukkuihin.

Käsittämättömin käänne Kypros-näytelmässä nähtiin, kun Suomen hallitus oli mukana hyväksymässä ensimmäistä kriisiratkaisua, jossa siunattiin talletussuojan murtaminen. Kyseinen esitys vei pohjan koko talletussuojan uskottavuudelta. Sijoittajavastuuta korostanut hallitus olisi hyväksynyt menettelyn, jossa myös köyhän eläkeläisen ja pienipalkkaisen duunarin palkkatilistäkin olisi napattu lähes seitsemän prosenttia. Valtiovarainministeri Jutta Urpilaisen mukaan Suomi on myös alusta asti ollut valmis tukemaan Kyprosta siinäkin tapauksessa, että "siellä pestäisiin rahaa".

Yhteiskuntarauha vaarantuu

Nykyinen rinta kaarella heittäytyminen finanssiteollisuuden peliin voi tulla Euroopalle todella kalliiksi. Jo nyt on nähtävissä yhteiskuntarauhan järkkäminen etenkin Etelä-Euroopan maissa. Työttömyys kasvaa hälyttävästi. Helsingin Sanomien mukaan euroalueella oli helmikuussa 19,1 miljoonaa työtöntä. Espanjassa ja Kreikassa nuorisotyöttömyys on lähes 60 prosenttia, mikä "on aiheuttanut levottomuuksia", lehti kirjoittaa. Vuoden aikana nuorten työttömyysaste on kasvanut useilla prosenttiyksiköillä myös Italiassa, Portugalissa, Slovakiassa ja Ranskassa. Voidaan siis sanoa, että tämä finanssiteollisuuden hämäävä bail out -politiikka luo talouspakolaisia ympäri Eurooppaa.

Myös Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulun professori Sixten Korkman pitää selvänä, että finanssipolitiikan voimakas kiristäminen Etelä-Euroopan valtioissa ei tee hyvää kansantalouksille ja euroalueelle.

Mihin unohtuivat vakuudet ja stressitestit?

Onko EVM:n etuoikeutetun velkojan asemasta taas luovuttu, ja jos on, mihin unohtuivat SDP:n

kovasti hehkuttamat vakuudet? Unohdettiinko ne tarkoituksella? Eduskunnan hyväksymässä EVM-sopimuksessa puhutaan, että sillä on etuoikeutetun velkojan asema, mutta nyt näin ei olekaan. Samoin sopimuksessa puhutaan, että EVM ei voi pääomittaa pankkeja suoraan, vaan sen on aina tapahduttava pankin kotivaltion kautta. Nyt EVM:stä ollaan kuitenkin tekemässä Euroopan laajuista roskapankkia ja sen kautta aiotaan sallia pankkien suora pääomittaminen. Miten tämä kaikki on mahdollista ilman suuressa salissa hyväksyttyä muutosta EVM-sopimukseen?

EU:n pankkivalvoja tutki pankkien kykyä selviytyä kriisioloissa tekemällä niille stressitestit. Tuloksena oli Kyproksen suurimpien pankkien osalta puhtaat paperit. Eikö tämä herätä hallituksessa kiinnostusta, miten ihmeessä näin voi olla? Testien mukaan pankeilla oli riittävästi pääomia ja riittävän tehokkaat keinot riskien hallintaan ja ankarienkin koettelemusten kestämiseen. Voimmekin todeta, että stressitestit olivat pelkkää kurnistelua.

Kypros on tosiaan jo viides pulaan joutunut euromaa seitsemästätoista jäsenvaltiosta. Toisin sanoen lähes joka kolmas euromaa on tähän mennessä tarvinnut suomalaisten veronmaksajien tukea selvitäkseen. Jotenkin on luotu mielikuva, että meidän on pelastettava veroparatiisitkin. Valtionlainoilla spekulointeet pankkiirit pääsevät taas kuin koira veräjästä. Tästä kaikesta nousee nyt se suurin ongelma — moraalikato. Kuten Jan Hurri tiivisti: "Kohta tässä unionissa veroja maksavat vain hyväuskoiset hölmöt."

Edellä olevan perusteella ja Suomen perustuslain 43 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan välikysymyksen:

Aiotteko jatkossakin olla täysin piittaamaton siitä tosiasiasta, että EU on jatkuvasti sekä systemaattisesti rikkonut omia sääntöjään,

jos EVM ei saa etuoikeutetun velkojan asemaa, aikooko hallitus oman ohjelmansa mukaisesti hakea vakuudet Suomen osuudelle,

miten Suomen valtiovarainministeri saattoi hyväksyä ensimmäisen tukipakettipäätöksen, jossa hyväksyttiin talletussuojan murtuminen,

miksi sijoittajavastuuta ei ulotettu Kyproksen valtionvelkakirjoihin sijoittaneisiin,

oletteko selvittäneet, paljonko rahaa katosi Kyproksen pankkien ulkomaisista sivukonttoreista, kun kyproslaiset jonottivat kahdensadan euron maksiminostojaan pankkiautomaateilla Kyproksen saarella,

eikö olisi oikein, että ensin selvitetään, tuemmeko rahanpesijöitä, ennen kuin paketti myönnetään ja

miten olette varmistaneet, että Kypros pystyy maksamaan velkansa takaisin, kun maan velka on jo nyt 89,7 prosenttia sen bruttokansantuotteesta ja nyt maksettava 10 miljardin tukipaketti on kokoluokaltaan 60 % maan bruttokansantuotteesta?

Helsingissä 5 päivänä huhtikuuta 2013

Timo Soini /ps
Juho Eerola /ps
Ritva Elomaa /ps
Teuvo Hakkarainen /ps
Jussi Halla-aho /ps

Lauri Heikkilä /ps
James Hirvisaari /ps
Reijo Hongisto /ps
Olli Immonen /ps
Ari Jalonen /ps

VK 3/2013 vp — Timo Soini /ps ym.

Anssi Joutsenlahti /ps
Johanna Jurva /ps
Arja Juvonen /ps
Pietari Jääskeläinen /ps
Pentti Kettunen /ps
Kimmo Kivelä /ps
Osmo Kokko /ps
Laila Koskela /ps
Jari Lindström /ps
Maria Lohela /ps
Anne Louhelainen /ps
Pirkko Mattila /ps
Lea Mäkipää /ps
Hanna Mäntylä /ps
Martti Mölsä /ps

Mika Niikko /ps
Jussi Niinistö /ps
Pentti Oinonen /ps
Tom Packalén /ps
Pirkko Ruohonen-Lerner /ps
Vesa-Matti Saarakkala /ps
Ismo Soukola /ps
Maria Tolppanen /ps
Reijo Tossavainen /ps
Kaj Turunen /ps
Kauko Tuupainen /ps
Pertti Virtanen /ps
Ville Vähämäki /ps
Juha Väätäinen /ps